

OXUNDA
Vattensamverkan

Dagvatten på din fastighet

Viktigt att veta för dig som fastighetsägare

Vårt vatten – vår framtid – vår omtanke!

Den här broschyren vänder sig till dig som äger en fastighet

Den berör såväl småhusfastigheter som stora bostadsrättsföreningar. Känner du till dina rättigheter och skyldigheter när det gäller dagvattenhanteringen? Står du rustad för skyfall och en eventuell översvämning på gatan eller på din egen tomt?

Här har vi samlat en del råd och förslag på hur du ska kunna dra nytta av ditt dagvatten och samtidigt förebygga de problem som ibland uppstår.

Genom att ta hand om dagvattnet på din egen tomt kan du både göra en insats för miljön, minska översvämningsrisken i närområdet och dessutom ha vatten till trädgårdens växter. Lokalt omhändertagande av dagvatten inom egen fastighet, så kallat LOD, kan även ge lägre avgifter för vatten och avlopp.

INNEHÅLL

SIDA

Vad är dagvatten?	3
Därför är det viktigt att hantera dagvatten rätt	3
Råd och förslag	4
Skydda ditt hus mot översvämning och fuktskador	4
Minimera andelen hårdgjorda ytor	6
Infiltrera och fördröj ditt dagvatten	8
Goda råd när du ska anlägga en infiltrations- eller fördröjningsanläggning	11
Smutsa inte ned dagvattnet	12
Enkla åtgärder för att minska din negativa påverkan på dagvattenkvaliteten	13
Använd dagvatten till bevattning	14
Information till dig som ska bygga om eller bygga nytt	15
Vem ansvarar för dagvattnet?	16
Ditt ansvar som fastighetsägare	16
VA-huvudmannens ansvar	17
Kommunens ansvar	17

Vad är dagvatten?

Dagvatten är regnvatten och smältvatten som tillfälligt rinner ovanpå marken, till skillnad från exempelvis grundvatten som rinner i marken och ytvatten som inte är tillfälligt, det vill säga naturliga sjöar och vattendrag.

I bebyggda områden är en stor del av markytan täckt av hus, vägar, torg och andra hårdgjorda ytor som gör att regnvatten inte kan infiltrera ned i marken. För att förhindra vattenansamlingar på gator och torg leds då istället regnvattnet till rännstensbrunnar eller kupolbrunnar och vidare i ledningar och diken till någon sjö eller vattendrag i närheten av det bebyggda området.

Rännstensbrunn och kupolbrunn.

Därför är det viktigt att hantera dagvatten rätt

Det finns tre stora utmaningar för samhället när det gäller dagvattenhantering. Det handlar om dagvattnets kvantitet, kvalitet och problem med minskad grundvattenbildning.

ÖVERSÄMMNING

Stora dagvattenflöden orsakade av kraftiga regn kan leda till överbelastade ledningsnät och översvämningar i samhället med skador på hus och vägar som följd. Dagvatten uppkommer oregelbundet eftersom det ibland regnar och ibland inte. Det är inte samhällsekonomiskt rimligt att anlägga ett ledningsnät som klarar extremt stora nederbördsvolymer eftersom de inträffar väldigt sällan.

I och med pågående klimatförändringar kan vi förvänta oss intensivare regn. Detta leder till att översvämningar blir både vanligare och mer omfattande samt att vattennivåerna blir högre i sjöar och vattendrag. Detta ställer högre krav på att bebyggelsen och samhället i övrigt måste anpassas för att klara de nya förhållandena.

FÖRORENING AV SJÖAR OCH VATTENDRAG

Det dagvatten som rinner över tak och markytor för med sig tungmetaller, näringsämnen och andra föroreningar. Markens naturligt renande effekt utnyttjas inte när dagvattnet avleds via rör. Istället riskerar föroreningarna att följa med dagvattnet ut i våra sjöar och vattendrag. Där kan de försämra sjöarnas kvalitet på ett sätt som minskar möjligheterna att använda vattnet till dricksvattenproduktion. Även livsmiljön för växter och djur kan försämrats och exempelvis övergödning och algbloomningar kan minska våra badmöjligheter.

GRUNDVATTENSÄNKNING

Tak, asfalt och andra hårdgjorda ytor ligger som ett lock på den annars genomsläppliga markytan. En så kallad hårdgjord yta är en yta där vatten inte kan infiltrera i marken. I och med att dagvatten leds bort rubbas den naturliga vattenbalansen. När en allt mindre mängd regnvatten tas upp av marken minskar grundvattenbildningen vilket leder till att grundvattennivåerna sänks. Detta kan skada vegetationen men även orsaka sättningsskador på byggnader, vägar och ledningar samt leda till att dricksvattenbrunnar sinar.

RÅD OCH FÖRSLAG

Skydda ditt hus mot översvämning och fuktskador

PLACERING AV BYGGNADER

Huset placeras lämpligtvis högst på tomten. För att undvika fuktskador bör byggnader och anläggningar inte uppföras där det är höga grundvattennivåer. Exempel på sådana områden är dalgångar och lokala sänkor. Även framträngande grundvatten vid branter kan skapa problem.

MARKLUTNING FRÅN HUSET

Marken bör ges en lutning om åtminstone 1:20 (5 %) inom 3 meters avstånd från huset. Detta är detsamma som 15 cm höjdskillnad på 3 meter. Om en sådan lutning inte går att åstadkomma är det bra om ett avskärande dike finns så att huset skyddas mot dagvatten från intilliggande mark. Vid byggnation i slänter ska helst ytan närmast byggnaden ändå luta från huset.

DRÄNERING RUNT HUSGRUNDEN

Byggnader kan förses med dränering i form av rör eller dike. Rören ska ha en lutning och placeras lägre än det som ska dräneras, till exempel husets bottenplatta. Ledningar för dräneringsvatten bör förses med en brunn med sandfång som förhindrar att grövre partiklar sätter igen de egna ledningarna nedströms. En sandfångsbrunn ska även placeras precis före anslutning till kommunens nät.

Vid stora regn, när kommunens dagvattenledning är fylld, kan vattennivån i ledningssystemets brunnar nå upp till gatunivån eller en bit däröver. Vid dessa tillfällen dämmer vattnet upp i anslutande ledningar som ligger under gatunivån. Dräneringsvatten från byggnader som ligger lågt behöver därför pumpas upp till gatans höjd eller högre innan det avleds med självfall till fastighetens förbindelsepunkt. Detta för att undvika risk för uppträngande dagvatten i husgrunden. Byggnader som ligger så pass högt att husgrundens dränering ligger högre än gatan, kan

med fördel avleda sitt dräneringsvatten med självfall direkt till mark eller till kommunens dagvattenledning.

Du som har en fördröjningsanläggning för dagvatten inom din fastighet ska tänka på att inte leda dit ditt dräneringsvatten eftersom den ibland kan stå fylld med vatten. Allra bäst är, om möjlighet finns, att infiltrera dräneringsvattnet till exempel via en stenkista.

Dräneringsvatten, som ju naturligt fördröjts genom marken, går annars bra att leda direkt till fastighetens förbindelsepunkt för dagvatten. Se till att dräneringsvattnet aldrig kopplas till spillvattenledning.

FÖRBERED DITT HUS FÖR ÖVERSVÄMNING

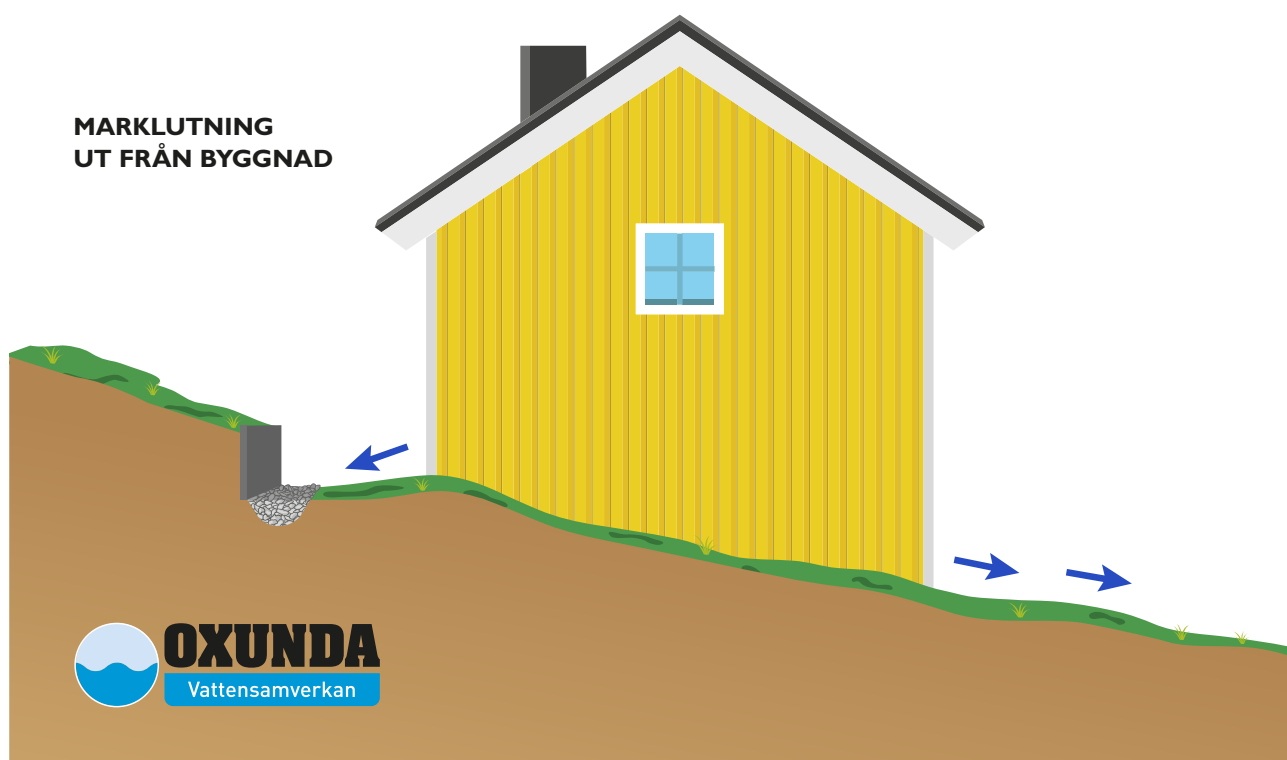
Minska risken för översvämningsskador genom att förbereda dig. Tänk i förväg igenom vad som kommer att hända om vattnet tränger in i källaren eller på husets bottenplan. Oersättliga saker såsom fotografier, målningar och liknande placeras på översta hyllan. Även känsliga saker såsom elektronik och dylikt ska placeras på säker nivå. På golvet förvaras mindre känsliga och mer vattentåliga saker.

Att ha golvbrunnar i källarutrymmen eller andra lågt belägna utrymmen innebär en ökad risk för

uppträngande vatten i huset. I värsta fall kan det även hända att översvämmande dagvatten tränger in via spillvattenledningen. Överväg att installera en pump, låsbara golvbrunnar eller backventiler på ledningar anslutna till dagvattennätet och se till att de fungerar som de ska. Garage och liknande utrymmen ska i första hand utföras utan golvbrunn. Utvändiga källartrappor är särskilt utsatta för nedrinnande dagvatten och finns det där en brunn, är risken särskild stor för uppträngande vatten eftersom den är så lågt belägen. Komplettera gärna källartrappan med ett tak och tröskel i trappans överkant.

OM ÖVERSVÄMNINGEN ÄR ETT FAKTUM

Om din fastighet drabbas av en översvämning ska du göra vad du kan för att begränsa skadorna. Om det är möjligt, stoppa vattnet från att ta sig in i byggnader. Täta och tejpa för dörr- och fönsterspringor, ventilationsöppningar och andra ställen där vatten kan ta sig in. Fotodokumentera händelseförloppet i möjligaste mån. Det gör det lättare att få ut ersättning från försäkringsbolaget.

Marken kring huset lutas utåt för att undvika fuktskador.

Minimera andelen hårdgjorda ytor

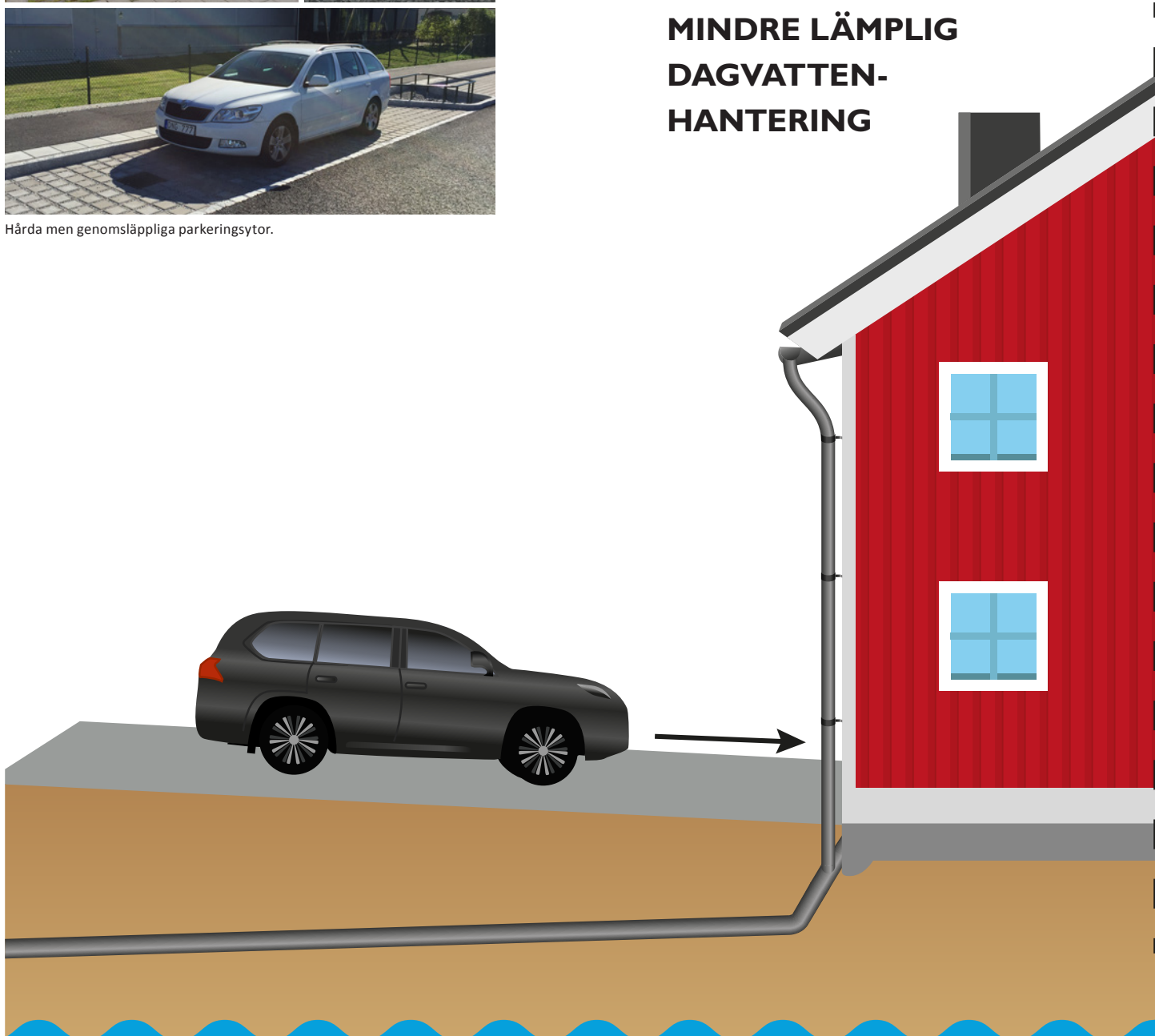

Hårda men genomsläppliga parkeringsytor.

GENOMSLÄPPLIGA MARKYTOR

Den bästa metoden för att minska uppkomsten av dagvatten är att minska andelen hårdgjord yta på tomten. Den hårdgjorda ytan ligger som ett lock på markytan. Det du kan göra när du ska anlägga en parkeringsyta, garageuppfart eller uteplats, är att välja andra alternativ än asfalt eller tätt sammanfogade sten- och betongplattor. Genomsläppliga alternativ är till exempel gräs, grus, betonghålsten, rasterplattor eller marksten med breda och genomsläppliga fogar.

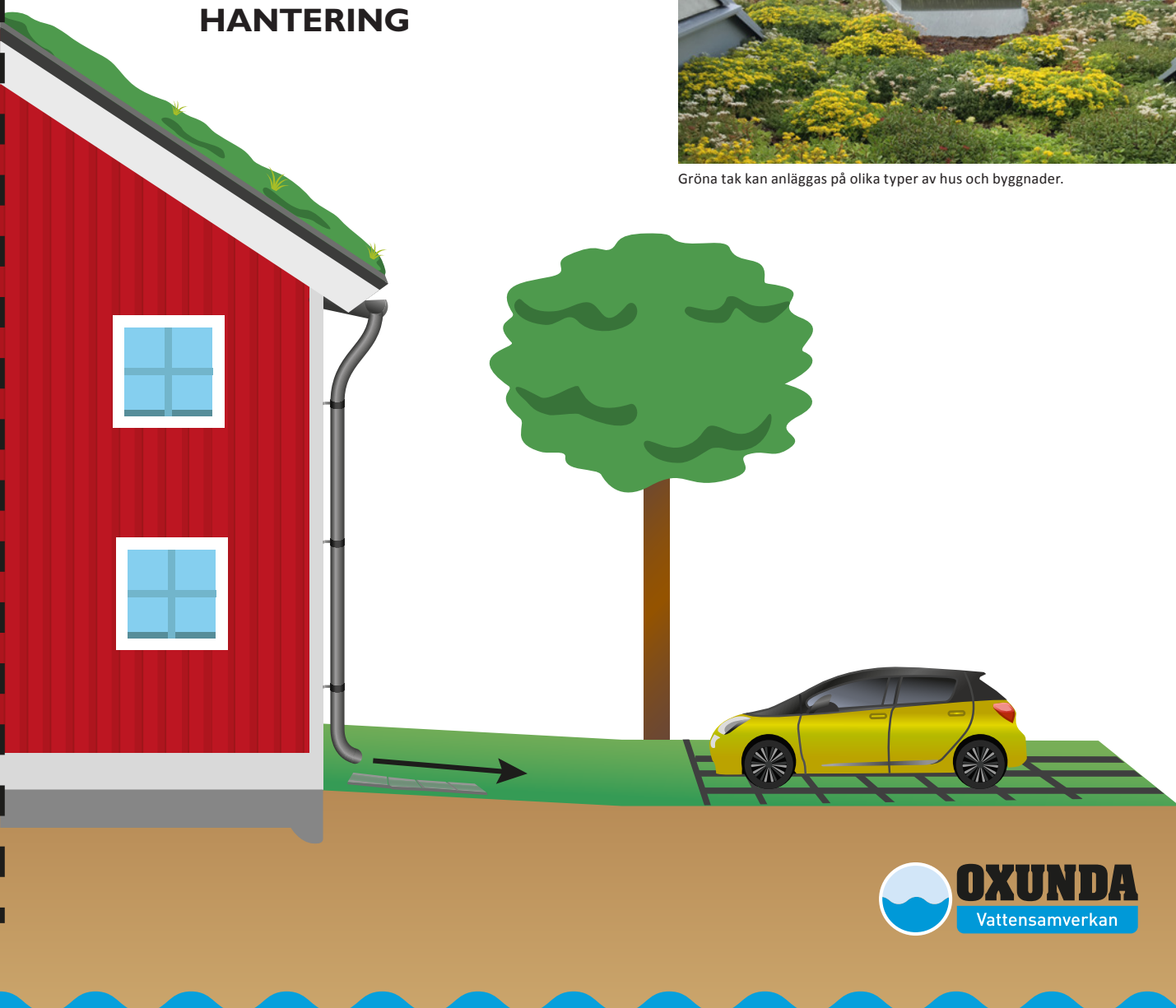
MINDRE LÄMPLIG DAGVATTEN- HANTERING

GRÖNA TAK

Genom att förse byggnader med vegetationsbegräddade tak minskar du avrinningen från dem. Anlägg ett så kallat grönt tak med exempelvis fetbladsväxter eller en mer örtbaserad blommande flora. Gröna tak tar upp och fördröjer regnvattnet med efterföljande avdunstning från taket. Andra positiva effekter blir renare luft, bättre isolering på vinter och sommar, ökad livslängd på takets tätskikt samt ökad biologisk mångfald. Principen är att ju tjockare jordskikt, så kallat substratskikt, desto bättre.

GOD DAGVATTEN-HANTERING

Gröna tak kan anläggas på olika typer av hus och byggnader.

Infiltrera och fördröj ditt dagvatten

ÖPPNA FÖRDRÖJNINGSMAGASIN OCH DAMMAR

Om du har en tomt med en naturlig svacka eller lågpunkt, kan denna med fördel användas som ett öppet fördröjningsmagasin eller tillfällig damm. Led dit dagvatten från tak och andra hårdgjorda ytor och låt naturen göra jobbet. Tänk på att bedöma hur högt du vill låta vattnet stiga, och att du på den höjden anlägger någon form av bräddningsmöjlighet såsom exempelvis ett dike eller en kupolbrunn kopplad till dagvattenledning. Om du inte ens tillfälligt vill ha en öppen vattenyta på tomten placerar du kupolbrunnen i svackans lågpunkt. Större delen av de regn som avleds mot svackan kommer att infiltrera i gräsmattan innan de når brunnen.

Led vatten till en yta där det kan infiltrera.

Olika dikesutformningar i bebyggd miljö.

ÖPPNA DIKEN OCH MAKADAMFYLLDA DIKEN

Inom till exempel villaområden eller grupphusområden kan det ibland vara lämpligt att samla upp det dagvatten som inte infiltreras på tomtmark i ett gemensamt dikessystem. Dessa brukar vara grunda och gräsbeklädda och fungerar både som infiltrationsyta och öppet avrinningsstråk. Diken medför att dagvattnet fördröjs och renas. De bidrar även till en ökad grundvattenbildning genom infiltrationen.

För att dölja diket så att det uppfattas som en vanlig gräsyta kan hela eller delar av dikesvolymen bestå av ett lager grus, makadam eller liknande. Hållrummet i stenmaterialet skapar då en volym där

vatten kan samlas. Om det grus- eller makadamfyllda diket ska vara gräsbevuxet på ytan bör ett avskiljande skikt finnas mellan matjord och stenmaterial så att inte matjorden sköljs ned i och sätter igen hållrummet. Det avskiljande skiktet kan utgöras av markduk eller sand. Det kan ibland vara bra att förstärka vattenavledningen genom att anlägga en dräneringsledning i botten av diket.

Gemensamma diken kräver samverkan för såväl planering som förvaltning mellan fastighetsägarna i området. En gemensamhetsanläggning bör bildas och helst även en samfällighetsförening. Diken kan även vara ett bra sätt att samla upp och fördröja dagvatten inom en enskild fastighet.

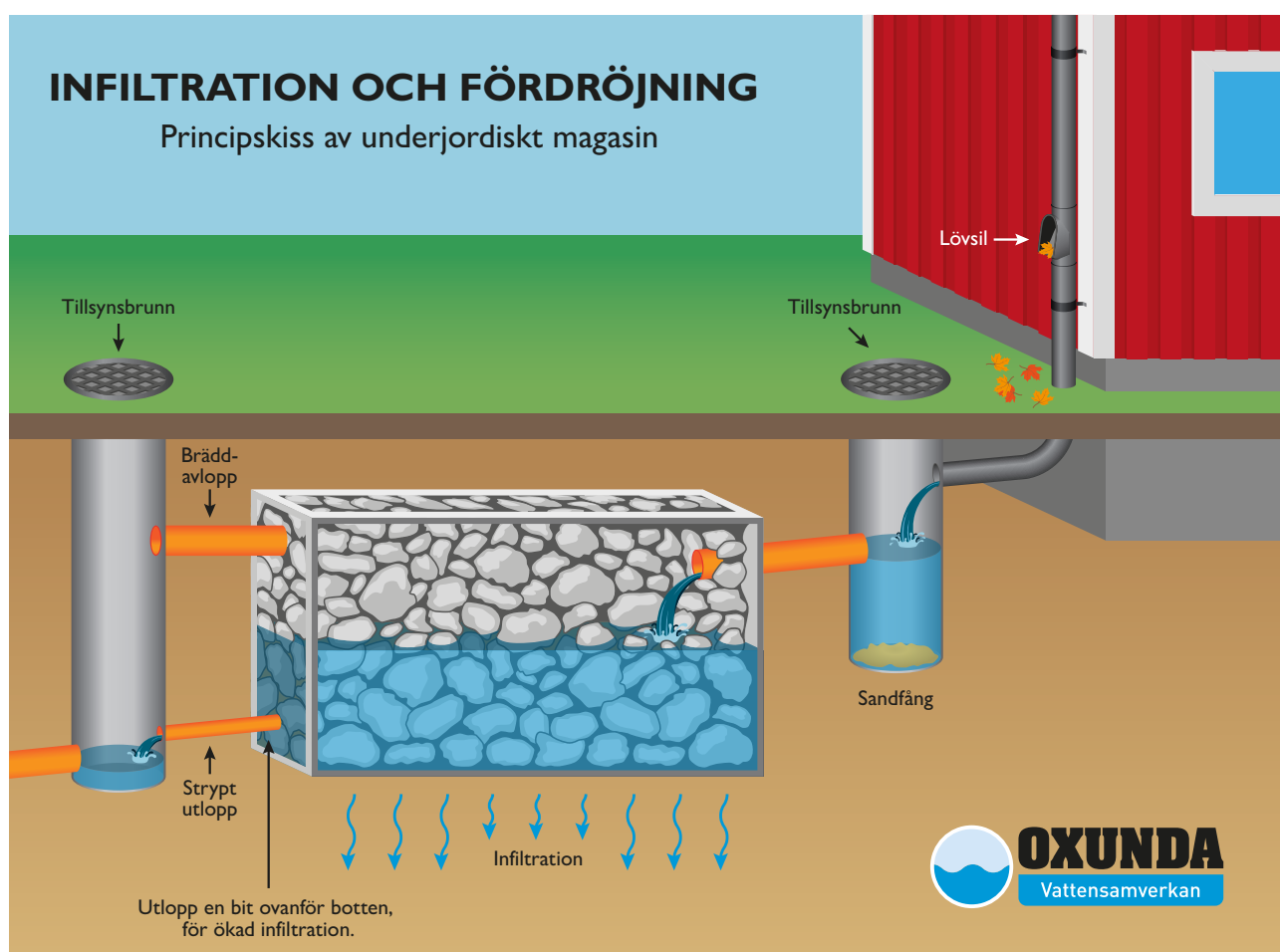
INFILTRATIONS- OCH FÖRDRÖJNINGS-MAGASIN UNDER MARK

Om ytan på tomten är för liten för att kunna hantera dagvattnet ovan jord kan du istället anlägga ett magasin under jord. Magasinet kan utformas som ett infiltrationsmagasin eller ett tätt fördröjningsmagasin. Det finns många olika lösningar. Bland de vanligaste kan nämnas stenkista, rörmagasin och dagvattenkassetter – en typ av plastbackar med stor hålrumsvolym. Från infiltrationsmagasin kan dagvattnet långsamt infiltrera ned i marken.

Magasin kan också anläggas enbart för att fördröja dagvattnet och minska flödena. Tillrinnande dagvatten fyller då snabbt upp magasinet och ett mindre flöde rinner ut ur magasinet under en längre tid.

Tillsynsbrunn med sandfång i botten.

Goda råd när du ska anlägga en infiltrations- eller fördröjningsanläggning

LÖV OCH SAND SKA RENSAS BORT

För att minska igensättningsrisken i anläggningen behöver takvatten rensas från löv med hjälp av en lövsil. Dagvatten från markytor ska dessutom passera ett sandfång, en behållare i botten av en brunn, där sand kan sjunka till botten innan det avleds till anläggningen. Både lövsilar och sandfång ska tömmas regelbundet så att de behåller sin funktion.

ANLÄGGNINGEN SKA KUNNA RENSAS OCH SPOLAS UR

En anläggning blir förr eller senare igensatt på grund av medföljande partiklar i dagvattnet. Anläggningen kan då behöva grävas upp och bytas ut. För att förlänga livslängden är det bra om anläggningen kan rensas och spolas ur med jämna mellanrum, vanligtvis vart tionde år.

Lövsil monterad på stuprör.

ANLÄGGNINGEN SKA FÖRSES MED BRÄDDAVLOPP

Infiltrations- eller fördröjningsanläggningar har en begränsad volym. För att undvika att byggnader eller annat översvämmas vid stora regn behövs därför en säker avledning när anläggningen är fylld. Du bör därför anordna någon form av bräddavlopp till ett avrinningsstråk eller till kommunens dagvattennät.

ANLÄGGNINGEN SKA TÖMMAS MELLAN REGNET

Vattnet från anläggningen ska ledas ut, genom infiltration och/eller via ledning. Om anläggningen ska tömmas genom infiltration till grundvattnet är det viktigt att förutsättningar för detta finns. Det behöver säkerställas att markens genomsläpplighet är tillräcklig och att anläggningen kan placeras ovanför högsta grundvattenytan. Fördröjningsmagasin ska försees med ett utlopp vid magasinets botten. Om du har ett infiltrationsmagasin bör du placera utloppet en liten bit upp från magasinets botten för ökad infiltration mellan regnen. Utloppet ska alltid vara mindre än inloppet för att magasinet ska ha en fördröjande effekt. En lämplig tömnings-tid kan vara 12 timmar.

TILLRÄCKLIG FÖRDRÖJNINGSVOLYM SKA FINNAS

Hålrumsvolymen i en fördröjningsanläggning ska motsvara en stor del av den vattenvolym som kommer att ledas till anläggningen. Det är bra om hålrumsvolymen motsvarar minst 10 millimeter av det regn som faller på tak och hårdgjorda ytor. Då omhändertas större delen av den nederbörd som faller i Stockholmsområdet. I en otät anläggning under grundvattenytans nivå kommer hålrumsvolymen att stå vattenfylld och anläggningen saknar då sin funktion.

Smutsa inte ned dagvattnet

Att förorena miljön är förbjudet enligt Miljöbalken. Du bör göra vad du kan för att förhindra att dagvatten förorenas, innan det avleds från fastigheten. Vid olyckshändelse som medför utsläpp av miljöfarliga ämnen till dagvattnet är det viktigt att åtgärder

snabbt kan sättas in för att förhindra eller motverka skador i ledningsnätet samt i sjöar och vattendrag. Dagvattnet som rinner ned i rännstensbrunnen på din gata, rinner många gånger ut i närmaste sjö – en sjö som du kanske brukar bada i.

Enkla åtgärder för att minska din negativa påverkan på dagvattenkvaliteten

- Tvätta bilen i en automatisk biltvätt eller gör-det-själv-hall istället för på gatan. Dessa har reningsanläggningar som tar hand om partiklar och farliga ämnen såsom olja och tungmetaller. Tvättar du bilen på gatan eller en asfalterad uppfart rinner det smutsiga vattnet istället ned i dagvattenbrunnar och sedan ut i närmaste sjö eller vattendrag. Om du ändå vill tvätta bilen hemma, ställ den på gräsmattan där vattnet kan infiltrera och använd biologiskt nedbrytbara produkter.
- Dagvatten från parkeringsplatser, uppfarter och liknande bör renas och oljeavskiljas till exempel genom att luta den hårdgjorda ytan mot en gräsyta eller annan genomsläpplig mark.
- Låt inte gamla bilar stå kvar på tomten där de rostar och droppar olja. Uttjänta bilar ska tas omhand på bilskroten.
- Kör mjukt så minskar föroreningsmängden från slitage på däck, dubbar, bromsbelägg och vägens asfalt. Även mängden föroreningar från avgaser minskar. Välj gärna dubbfria däck om du har möjlighet.
- Släng inte fimpar och annat skräp ute på gator och torg. Använd papperskorgar eller ta med skräpet hem. Plocka upp bajset efter din hund.
- Om du behöver använda bekämpningsmedel, överväg att använda naturliga alternativ. Det finns många husmorsknep där vanliga hushållsprodukter kan användas med framgångsrikt resultat. Miljöskadliga bekämpningsmedel kan många gånger undvikas.
- Gödsla inte din trädgård mer än vad som behövs. Dosera gödselmängden enligt tillverkarens rekommendationer. Växterna tar inte upp mer näring än de behöver och överflödigt gödsel läcker då ut från trädgården. Dessutom kan för mycket gödsel ge en negativ effekt på växtligheten.
- Töm aldrig cement, betong eller liknande i rännstensbrunnarna. Överbliven cement och betong är bättre att tömma ut på gräsmattan så att det stelnar och kan lyftas bort. Tvättvatten från tvätt av ytor utomhus töms företrädesvis ut på en gräsmatta på tomten där det kan infiltrera i marken. Farligt avfall såsom till exempel färg och lösningsmedel ska alltid lämnas till en miljöstation eller annan anvisad plats.
- Undvik takmaterial, fasadbeklädnad eller annat byggnadsmaterial som förorenar dagvattnet genom till exempel korrosion.
- Om du ska tömma din pool till kommunens dagvattennät så måste du tänka på att avklorera vattnet först. Detta kan ske till exempel genom att låta poolvattnet stå några dagar utan klortillsats. Tänk på att tömma poolen långsamt så att det inte skapar problem nedströms med ett alltför stort flöde. Töm i första hand poolen till grönytor på tomten och i andra hand till din egen dagvattenledning. Om du leder vattnet direkt till kommunens gata eller brunn så måste du vara noga med att flödet inte skapar problem, till exempel genom erosion på kringliggande markytor.

Använd dagvatten till bevattning

LED UT DAGVATTNET PÅ GRÖNYTOR

Hårdgjorda ytor, såsom tak och asfaltsytor, bör avvattnas till vegetationsytor där vattnet kan infiltrera och tas upp av växterna och där överskottet kan bidra till grundvattenbildning. För att kunna hantera dagvatten från tak och andra hårdgjorda ytor på tomtmark behövs en tillräckligt stor yta av genomsläpplig mark. Tumregeln är att ett normalstort regn kan tas upp av marken om grönytan är lika stor som den hårdgjorda ytan. Du måste dock alltid säkerställa att vattnet vid större regn kan avledas utan risk för att byggnader översvämmas. Detta gäller även grannens byggnader.

Takdagvatten leds ut på gräsytor via rännalsplattor. Rännalsplattor skyddar husgrunden mot fukt.

PLANTERA VÄXTER OCH TRÄD

Tät vegetation konsumerar ungefär 4 millimeter vatten under en solig sommardag. Detta motsvarar 4 liter per kvadratmeter. Ett fullvuxet träd kan dricka i storleksordningen 300–400 liter per dag, ibland mer än så. Växternas bladverk fångar upp och avdunstar en hel del regnvatten som därför aldrig når markytan. Rötterna ökar dessutom markens möjlighet att infiltrera vatten. Växter är därför en viktig del i en hållbar dagvattenhantering.

Träd och växter bidrar med vattenupptag, avdunstning och ökad infiltrationskapacitet.

SKAFFA EN REGNVATTENTUNNA

En regnvattentunna är ett bra sätt att ta hand om takvatten för trädgårdsbevattning. En regnvattentunna fylls relativt snabbt. För att minska risken för fuktskador på husgrunden när tunnan är full bör du ordna ett överflyllnadsskydd. Överskottsvattnet kan avledas till gräsmattan med rännalsplattor eller genom en slang. Det finns många typer av regnvattentunnor att köpa med olika utformning och design. Ett utlopp i tunnans nedre del gör att bevattningen blir enklare. Minimera drunkningsrisken för barn och smådjur, till exempel ekorrar och fåglar, genom att se till att tunnan är försedd med lock eller övertäckt med någon typ av nät.

Regnvattentunna med utledning till rabatt.

Information till dig som ska bygga om eller bygga nytt

Passa på att förbättra dagvattenhanteringen när du ändå ska bygga om eller bygga nytt. Komplettera stuprören med utkastare, ordna fördröjningsåtgärder och förbättra översvämningsskyddet.

Om du anlägger en ny eller gör om din befintliga dagvattenanläggning i samband med en bygglovpliktig åtgärd kan du behöva redovisa den planerade dagvattenhanteringen i bygglovansökan. Redovisningen ska då göras på en situationsplan – en ritning där både tomten och huset finns med. Du ska redovisa hur du tar hand om dagvattnet på din tomt, hur eventuell fördröjning görs och hur du ansluter till det allmänna dagvattennätet i planerad eller befintlig förbindelsepunkt. Det är viktigt att du också tänker igenom höjdsättningen av mark och byggnader så att du visar hur dagvattnet kommer att avrinna. Kom ihåg att lämna in ritningar som visar din nya VA-anläggning till bygglovarkivet, även när du gör en ändring som inte omfattar bygglov. Då underlättar

du för framtida fastighetsägare. Ritningen bör innehålla både ledningsdragningar och placering av underjordiska magasin, stenistor och annat som kan vara bra att känna till nästa gång huset eller tomten ska göras om.

Om du ska borra efter bergvärme måste du göra en anmälan till miljö- och hälsoskyddskontoret innan du börjar. Detsamma gäller när du ska pumpa upp så kallat länshållningsvatten för att hålla en schaktgrop torr under byggtiden. Borrwater och länshållningsvatten måste avskiljas från partiklar såsom borrhax och slam, före eventuell avledning. Om det är möjligt ska det renade vattnet tas om hand på den egna fastigheten, men vid behov kan tillåtelse ges att leda det till det allmänna dagvattennätet. Tänk på att du som fastighetsägare kan bli skyldig att betala för renspolning och undersökning av allmänna dagvattenledningar till följd av igen-sättning som du har orsakat.

Utbyggnad av privata VA-ledningar till förbindelsepunkter strax utanför fasthetsgräns.

VEM ANSVARAR FÖR DAGVATTNET?

Ditt ansvar som fastighetsägare

Det ställs många gånger krav på dig som fastighetsägare att till viss del ta hand om ditt dagvatten själv. Det kan vara allt ifrån krav på fördröjning och rening, till maximal andel av fastigheten som får bebyggas/hårdgöras. Det är viktigt att du tar reda på vad som gäller generellt i din kommun och i just ditt bostadsområde. Krav kan ställas i till exempel detaljplanen för området, i ABVA (Allmänna bestämmelser för användande av kommunens vatten- och avloppsanläggning), i kommunala strategier eller policyer eller i liknande dokument.

SKÖTSEL AV DIN ANLÄGGNING

Du är alltid ansvarig att anläggningar inom din fastighet sköts om och fungerar som de ska. Ledningsbrott och stopp kan uppstå med tiden, till exempel på grund av sättningar i mark, igensättningar eller rötter som växer in i ledningen. Brunnar med sandfång ska slamsugas tillräckligt ofta för att de ska fungera som de ska. Detta gäller även oljeavskiljare, magasin och andra underjordiska anläggningar. Ledningar ska undersökas och vid behov rensas eller renoveras.

GRANNFASTIGHETER

Det är enligt lag inte tillåtet att avleda dagvatten till grannfastigheter så att olägenhet uppstår. Där det behövs bör du göra en dikesanvisning, ett mindre dike, inom din fastighet som förhindrar att vatten rinner över tomtgränsen. Samma sak gäller i de fall

kommunen är granne. Det är alltså inte tillåtet att leda ut dagvatten från uppfarten till kommunens gata. Detta innebär också att snö inte får skottas ut på kommunens mark.

Det är viktigt att du som fastighetsägare inte påverkar kommunens mark eller dagvattenavledning. I vissa bebyggda områden finns kommunala diken som fungerar som enda dagvattenavledning i området. Det är inte tillåtet att fylla igen ett dike, inte ens om du lägger en trumma i botten. Du som har ett dike eller svacka utanför din fastighet får alltså inte fylla igen den för att exempelvis skapa fler parkeringsplatser. Detta kan orsaka svåra problem med översvämning i området, både för dig och för dina grannar.

PRIVATÄGDA GEMENSAMMA ANLÄGGNINGAR

Din fastighet kan ingå i en förening, till exempel samfällighetsförening, som äger och ansvarar för gemensamma anläggningar. Det kan exempelvis vara vägar, diken, VA-ledningar samt lek- och grönytor. Många anläggningar, såsom diken, täckdiken och annat anlades för mycket länge sedan och kan därför ha glömts bort. Som delägare i en gemensamhetsanläggning eller ett markavvattningsföretag är det viktigt att du har kunskap om dina skyldigheter. Detta för att du som delägare är skyldig att underhålla dina anläggningar och sköta dem på bästa sätt.

VA-huvudmannens ansvar

Om din fastighet ligger inom verksamhetsområdet för allmänt dagvatten, har du vid behov rätt att ansluta dagvatten från din fastighet till kommunens allmänna dagvattennät. Verksamhetsområdet är det område där kommunen har bedömt att behovet av en allmän bortledning av dagvatten finns. För detta krävs i regel att din fastighet ligger inom samlad bebyggelse och att du och dina grannar har svårt att hantera dagvatten inom era fastigheter på ett tillfredsställande sätt.

FÖRBINDELSEPUNKT

VA-huvudmannen är ansvarig att ta emot dagvatten i fastighetens förbindelsepunkt. Fastighetsägare som vill ansluta fastigheten till den allmänna dagvattenanläggningen ska göra en skriftlig anmälan till VA-huvudmannen. VA-huvudmannen är den som äger, ansvarar för och sköter den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i kommunen, dit även den allmänna dagvattenanläggningen hör. Har du som fastighetsägare rätt att använda dagvattenanläggningen upprättar VA-huvudmannen efter samråd en förbindelsepunkt med en servisledning till vilken du kan leda ditt dagvatten.

VA-huvudmannen ska alltid kontaktas och ges tillfälle att medverka vid inkopplingen till förbindelsepunkt. I vissa fall kan en större fastighet vara betjänt av att ha flera förbindelsepunkter för

dagvatten för att slippa göra långa ledningsdragningar inom fastigheten eller för att möjliggöra självfall från anslutna ytor.

DÄMNINGSNIVÅ

Dagvattenledningarna i gatan dimensioneras så att de kan leda bort stora regn, men inte hur stora som helst. Vid större regn stiger därför vattennivån i ledningar och brunnar, upp till den så kallade dämningnivån. Dämningnivån är en teoretisk nivå till vilken vatten kan tillåtas stiga vid kraftiga regn. För dagvatten ligger dämningnivån generellt något högre än marknivån/gatunivån vid respektive fastighets förbindelsepunkt. Vatten från privata dagvattenledningar, dräneringsledningar eller tomt- ytor som ligger lägre än dämningnivån kommer fastighetsägaren att behöva pumpa. Om detta inte görs finns risk för att byggnader och mark översvämmas när ledningsnätet i gatan är fyllt. Ansvaret för detta ligger då helt på fastighetsägaren själv. Information om dämningnivån för din förbindelsepunkt kan du få av VA-huvudmannen.

VA-huvudmannens tjänster betalas kollektivt enligt en fastställd taxa. Du som fastighetsägare är skyldig att betala avgifter för vattentjänster som avser din fastighet. Om du kan ta hand om dagvattnet lokalt på din fastighet kan det ge lägre avgifter på VA-fakturan. Läs mer om detta i gällande VA-taxa för din kommun.

Kommunens ansvar

Kommunen är ansvarig för planering av bebyggelsens utformning och ska se till att marken som planläggs ska vara lämplig för ändamålet. I detta ansvar ingår höjdsättning av marken för att minimera risken för översvämningar. I varje kommun finns en VA-huvudman som bland annat ansvarar för utformningen av det allmänna VA-ledningsnätet. Detta dimensioneras för att kunna leda bort ett regn med återkomsttid på 10, 20 eller 30 år beroende på bebyggelsens karaktär. Regn större än så kan oftast

inte hanteras i ledningsnätet och måste därför avledas ytligt på mark.

Det är kommunens ansvar, som planläggande myndighet, att planera samhället med säkra ytliga avledningsvägar så att inte bebyggelse eller andra viktiga samhällsfunktioner skadas. Ofta utgör gatorna sådana ytliga avledningsvägar. Tänk därför på höjdsättningen av din egen fastighet och hur den förhåller sig till gatans höjd, så att det inte finns risk att du drabbas vid extrema regn.

Principskiss över utformning och ansvar

**Dräneringsvatten ovan
dämningsnivån ansluts
med självfall.**

Oxunda vattensamverkan startade i december 1998 och är en kommunöverskridande vattensamverkan mellan kommunerna Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Täby, Upplands Väsby och Vallentuna.

Syftet är att bidra till att Mälarens vatten även i framtiden kan användas som dricksvatten för stora delar av regionen, samt att bevara en mångfald av växt- och djurarter och deras livsmiljöer i sjöarna och vattendragen. Samverkansarbetet ska också leda till ökad tillgänglighet till sjöar och vattendrag för det rörliga friluftslivet.

Idag har arbetet etablerats till en långsiktig samverkan mellan de samarbetande kommunerna.